

NASTAVNA PRIPREMA

OSNOVNI PODACI

Ime i prezime	Fikreta Ikanović
Pozicija	Nastavnica razredne nastave
Škola	JU OŠ „Dubrave“ Živinice

SPECIFIČNI PODACI

Razred	V
Nastavni predmet	Društvo
Nastavna oblast	Kulturno-historijske/povijesne znamenitosti
Nastavna jedinica	Vladavina Stjepana II Kotromanića u tuzlanskom kraju
Tip časa	Obrada nastavnog sadržaja
Način realizacije časa	Učenje na daljnu (online)
Nastavne metode i strategije rada	<ul style="list-style-type: none">• Metoda razgovora (izlaganja i razgovora);• Metoda objašnjavanja;• Metoda demonstracije;
Nastavni oblici rada	<ul style="list-style-type: none">• Frontalni;• Individualni;
Nastavna sredstva	<ul style="list-style-type: none">• Lokalna daljinska upravljena kamera;• Projektor;• Elektronska ploča,• Videokonferencijski sistem;• Računar spojen sa elektronskom pločom;• Projekciono platno;• Udžbenik;• Radni list;• Pano;• Nastavni listići;• Softver TeamViewer.com.
Preduslovi	
Korelacija	
Ocjenjivanje	
IEP	

CILJ

- Upotrebom digitalnih alata, učenike/ce upoznati sa kulturno-historijskim znamenitostima njihovog zavičaja.

- Učenike/ce upoznati o karakteristikama doba u vrijeme vladavine Stjepana II Kotromanića u tuzlanskom kraju i o važnosti glavnih ličnosti srednjovjekovne bosanske države – u tuzlanskom kraju.

ISHODI UČENJA

Znati:

- Učenici/e znaju karakteristike o dobu vladavine Stjepana II Kotromanića u tuzlanskom kraju, u srednjovjekovnoj Bosni;
- Učenici/e znaju važne ličnosti iz prošlosti svog zavičaja.

Moći:

- Učenici/e na geografskim kartama mogu pokazati granice šireg zavičaja kroz historiju od prvih početaka do danas.
- Učenici/e mogu objasniti karakteristike vladavine Stjepana II Kotromanića u tuzlanskom kraju kroz historiju;
- Učenici/e mogu objasniti šta simbolizira njegovu vladavinu u tuzlanskom kraju -
- prepoznavanje obilježja.

Razumjeti:

- Učenici/e razumiju karakteristike vladavine Stjepana II Kotromanića u tuzlanskom kraju;
- Učenici/e razumiju događaje iz prošlosti i njihovo preslikavanje na sadašnjost, a iz istih izvlače pozitivne zaključke za bolje sutra tuzlanskog kraja.

UVODNI DIO ČASA/SATA

U narednim sadržajima prikazati primjene informacijskih tehnologija u nastavi Društva.

Elektroničko učenje ili e-učenje (engl. e-learning), upotreba elektroničkih medija, edukacijske tehnologije te informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT) u obrazovanju (<https://sr.wikipedia.org/wiki/E-obrazovanje>).

Mogućnosti primjene vrlo su raznovrsne. Škola je u nastavu uvela učenje na daljinu putem videokonferencije sa svojim područnim razrednim odjeljenjem u udaljenom mjestu.

Za kvalitetan rad ovakve nastave potrebno je, a to je i učinjeno, prije svega informatički osvijestiti učenike/ce koji/e su trebali/e na daljinu pohađati peti razred. To znači da su oni/e već u protekloj školskoj godini u nastavu na daljinu uključeni/e sa četiri učenika/ce u petom razredu. Zbog nedostatka prostora u matičnoj školi nastava je organizirana za učenike/ce petog razreda. Iste godine je omogućeno da učenici/ce mogu svaki dan putovati na jutarnju nastavu i istog dana se vratiti kući što je prethodne nastavne godine bilo moguće samo dva dana u sedmici. U petom razredu, učionici u matičnoj školi

se odvija videokonferencijska nastava. Tako su učenici/e petog razreda naučili/e princip rada računara i osnove njegove svakodnevne primjene. Pošto se područna škola nalazi u brdovitim predjelu, da učenici/e nisu u mogućnosti svakodnevno dolaziti na nastavu u svoju matičnu školu i vraćati se kući.

Jedino rješenje je bilo to da učenici/e petog razreda, u školskoj godini, nastavu prate iz učionice u područnoj školi putem videokonferencijske veze. Nastava je zamišljena tako da učenici/e uživo prate nastavu iz područne škole, u kojoj se odvija nastava, te da povremeno dolaze na provjeru znanja u matičnu školu.

U učionici jednog petog razreda matične škole, u kojoj se odvija uobičajena nastava, je 22 učenika/ca petog razreda. Ta učionica posjeduje opremu za komunikaciju. Na taj način su se uz minimalno kašnjenje prenosili zvuk i slika. Učenici/e iz područne škole mogli/e su vidjeti i čuti nastavnike/ce iz matične škole, te s njima razgovarati i davati im na uvid svoje pisane radove.

Isto tako, pomoću pomične kamere, nastavnik/ca iz matične učionice je u mogućnosti u područnu školu poslati sliku ploče odnosno grafoskopa, plakata ili uživo demonstrirati.

Važno je naglasiti da su učenici/e testove primali putem e-mail pošte, a na pregled su ih jednom sedmično ili češće slali nastavnicima u matičnu školu. Isto tako, učeničke sveske su se povremeno slale u matičnu školu nastavnicima na uvid.

Nastavnica je ujedno pomagala učenicima/ama petog razreda u ostvarivanju komunikacije s matičnom učionicom (uspostava veze, komunikacija s nastavnicima, kontrola kod pisanja testova, domaći radovi, uključivanje učenika/ca u nastavu Tjelesne i zdravstvene kulture zajedno s nižim razredima, jer drugačije nije bilo moguće postizati ciljeve nastave Tjelesne i zdravstvene kulture.

Učionica sadrži profesionalu opremu (računare sa zvučnicima i mikrofonom, vlastiti projektor, daljinsku upravljenu kameru, projekciono platno, videokonferencijski sistem). Softver koji koristim za prezentaciju je Team Viewer, koji se može nabaviti na stranici www.TeamViewer.com

Podijeliti prezentaciju u učionici matične škole putem Team Viewer programa. Putem navedenog programa prezentaciju prate učenici/e petog razreda u područnoj školi putem videokonferencije. Učenici/e imaju svoj računar sa mikrofonom i zvučnikom. Na računarima je instaliran navedeni program.

Putem navedenog programa, učenicima/ama je omogućeno uživo praćenje časa u područnoj i matičnoj školi. Učenici/e u učionici u područnoj školi čuju i prate predavanja putem svog računara i zvučnika.

Analiza domaće zadaće. (Uključujući učenike/ce u područnoj školi.)

Putem tehnike „Insert metode“ nastavnica pita učenike/ce u odjeljenju matične škole i odjeljenju područne škole.

Pitanja su prezentovana na platnu putem projektora.

Tabela 1. Provjeravanje o značajnim ličnostima u tuzlanskom kraju u srednjem vijeku

(√) Znao/la sam o najznačajnijim ličnostima u tuzlanskom kraju, u srednjem vijeku...	(+) Saznao/la sam o najznačajnijim ličnostima u tuzlanskom kraju, u srednjem vijeku...	(-) Suprotno od onoga što sam mislio...	(?) Potrebno istražiti i provjeriti...

To ujedno vide i čuju učenici/e u učionici područne škole. Kroz razgovor pripremiti učenike/ce za čas.

Taj zadatak rade učenici/e u učionici područne škole. Nastavnica pita učenike/ce u odjeljenju matične škole i odjeljenju područne škole.

Odgovaraju i učenici/e iz učionice područne škole. Učenici/e iznose svoja predznanja o tuzlanskom kraju u srednjem vijeku. Sve učeničke odgovore zapisati na čart, bez obzira da li su tačni ili ne.

Razgovarati o učeničkim zapisanim odgovorima i sumirati ih. (Uključujući odgovore i učenika/ca u područnoj školi).

Učenici/e samostalno popunjavaju prvu kolonu tabele (Znao/la sam o najznačajnijim ličnostima u tuzlanskom kraju, u srednjem vijeku...) u svojim Radnim sveskama. To isto rade učenici/e iz učionice iz područne škole. Nastavnica postavlja pitanja, što čuju i učenici/ce u područnoj školi i odgovaraju. Učenike/ce pohvaliti za prezentovanje. Razgovarati o učeničkim odgovorima. Ukoliko su učenici/ce u razredima iz područne i matične škole razumjeli uvod prelazi se na glavni dio časa.

Najaviti glavni dio časa: **Vladavina Stjepana II Kotromanića u tuzlanskom kraju**

GLAVNI DIO ČASA/SATA

Nastavnica tehnikom „**Mini lekcija**“ kratko izlaže novo gradivo.

Na svome računaru, pušta prezentaciju glavne teme putem projektoru, što vide učenici/e u učionici matične i područne škole.

Glavna prezentacija sadrži: slike, glavne sadržaje i zanimljive pojmove.

Objasniti da je ban Stjepan II Kotromanić diplomatijom, ali i ratovima proširio i učvrstio bosansku državu. Odbranio je Bosnu od tada najmoćnijeg vladara Balkana, srpskog cara Dušana 1350. godine. Stjepan II Kotromanić je bio veoma uspješan na planu vanjske politike. Postavio je temelje bosanske državnosti i nezavisnosti.

U doba njegove vladavine bosanska privreda je ojačala. Otvaraju se rudnici iz kojih se iskopavaju i izvoze u druge zemlje plemeniti metali bakar, željezo i olovo. U doba Stjepana II Kotromanića u utvrđenom gradu Srebreniku se nalazilo državno središte, u kojem je stolovao bosanski vladar (ban). U tekstu glavna prezentacija sadrži slike, koje prezentujem putem projektoru.

Sl. 1. Srebrenik u vrijeme Stjepana II Kotromanića

Sl. 2. Ovdje leži Božićko Banović

Poljopriveda, kao glavna grana privređivanja, doživljava veliki razvoj, a njeni proizvodi (vuna, vosak, koža, med i mliječni proizvodi) se izvoze.

Privredni uspon dovodi do toga da je Stjepan II Kotromanić naredio da se **kuje bosanski novac**.

Sa općim privrednim napredkom jačala je moć bosanske i humske vlastele. Da bi zadobio njihovu podršku ban im je dijelio imanja. To je mijenjalo socijalno – ekonomske i političke odnose u državi.

Vlastela je imala posebnu moć i uticaj u državi, pa i u Tuzlanskom kraju, koju je osiguravala preko feudalnog sabora, koji se najčešće nazivao „stanak sve zemlje Bosne“.

Jedan od fiskalnih mjera kojoj je pribjegao ban Stjepan II da bi uvećao vlastite prihode po ugledu na ugarske Anžuvince, je kovanje prvog bosanskog srebrnog novca, kojeg je nazvao dinar. Stjepan II Kotromanić je vješto vodio spoljnu politiku. Učvrstio je veze sa Rimskom kurijom i Ugarskom.

Nakon prezentacije uputiti učenike/ce u matičnoj i područnoj školi da dopune tabelu u Radnoj svesci koju su radili prije prezentacije. U tabelu treba popuniti drugu, treću i četvrtu kolonu o značajnim ličnostima - Stjepana II Kotromanića u tuzlanskom kraju, u srednjem vijeku.

Nastavnica prati rad učenika/ca, sugeriše i pomaže. (Uključujući učenike/ce u razredu područne škole).

Zajedno sa učenicima/ama se vratiti na čart sa tabelom. Nekoliko učenika/ca prezentuje svoje zabilješke, dok istovremeno ostali učenici/ce dopunjavaju. Zabilješke prezentuju i učenici/ce iz područne škole.

Učenici iz matične škole čitaju ono što su zapisali u drugu kolonu, a nastavnica to zapisuje na čart, u drugu kolonu tabele. Učenici dopunjavaju kolonu u svojim Radnim sveskama. (Zadatak rade i učenici iz petog razreda područne škole).

Čitaju drugarima u razredu ono što su zapisali u treću kolonu, a nastavnica to zapisuje na čart, u treću kolonu tabele. Zadatak ispunjavaju i učenici/ce iz područne škole.

Čitaju drugarima u razredu ono što su zapisali u četvrtu kolonu, a nastavnica to zapisuje na čart, u četvrtu kolonu tabele. Zadatak ispunjavaju i učenici iz područne škole.

Nastavnica postavlja pitanja, što učenici/ce iz petog razreda područne škole odgovaraju. Pitati učenike/ce da li ima nejasnih pojmova u tekstu i te im pojmove pojasniti. (Uključujući i učenike/ce iz područne škole). Naglasiti treću i četvrtu kolonu i ono što su učenici/ce zapisali da bi trebalo provjeriti i istražiti.

Nastavnica postavlja pitanja, što učenici/ce u odjeljenju matične i područne škole čuju i odgovaraju.

- Šta je suprotno njihovim saznanjima, nakon prezentacije?
- Šta je potrebno istražiti i provjeriti poslije prezentacije?

Odgovaraju učenici/ce iz odjeljenja područne škole.

ZAVRŠNI DIO ČASA/SATA

Evaluacija tj. ponavljanje o vladavini Stjepana II Kotromanića u tuzlanskom kraju.

Nastavnica provjerava učenike putem nastavnih listića.

Učenicima u područnu školu nastavne listiće šalje putem e-mail.

Nastavni listić:

Putem T – tabele učenici/ce trebaju napisati šta znaju, šta je pozitivno, a šta negativno donijela vladavina Stjepana II Kotromanića u tuzlanskom kraju. Nakon rješavanja zadatka, učenici/ce predaju nastavne listiće nastavniku.

Tabela br. 2. Provjeravanje pozitivnih i negativnih karakteristika o vladavini Stjepana II Kotromanića

(+) POZITIVNO	(-) NEGATIVNO

Nakon rješavanja zadatka učenici/ce predaju nastavne listiće nastavniku. Učenici/ce iz područne škole zadatke šalju **putem** e-mail. Nastavnik metodom slučajnog uzorka pregleda i ocjenjuje pet listića i daje kratki osvrt o rezultatima. (Uključujući **i** učenike/ce iz petog razreda područne škole.)

Ostale listiće naknadno pregledati, ocijeniti i odložiti u razvojni portfolij učenika.

Nakon sumiranja svih nastavnih listića nastavnica objašnjava pitanja na kojim su učenici pravili najveće greške. Ocjenjuje učenike/ce iz matične škole i područne škole.

Zadatak za domaći rad: Istražiti i provjeriti informacije iz treće i četvrte kolone tabele u drugim izvorima znanja (enciklopedije, internet, historičari, drugi udžbenici,...). Neka učenici/ce odaberu na koji način će prezentovati ta nova saznanja o vladavini Stepana II Kotromanića (pano, esej...).

AUTORSKO VLASNIŠTVO

Lično

LITERATURA

- <https://sr.wikipedia.org/wiki/E-obrazovanje>)
- www.TeamViewer.com
- <http://www.blogger.ba/slike/1503.32767.jpg>
- Hasković, R. Tuzlanski kanton, Tuzla, 2000.
- Idrizović, A. Udžbenik za peti razred devetogodišnje škole, Tuzla, 2008.
- Selimović, S. Hadžić, S. Tuzlanski kraj 1851-1991. Tuzla, 2007.